Dünyanın ilk yedili karaciğer çapraz nakli

26/07/2024 14:00 Okuma süresi: 1 dk.

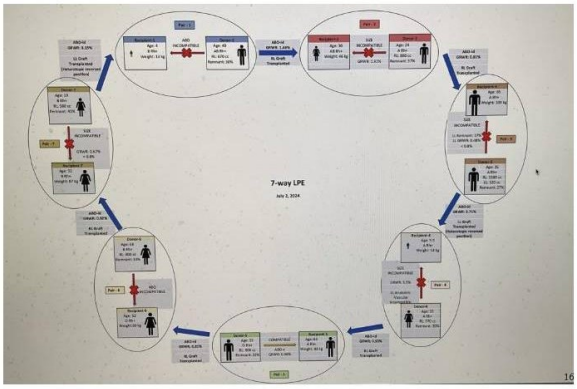

Mesude Demir

MESUDE DEMİR

@mesudedemirr

Dünyanın ilk yedili karaciğer çapraz naklini, Malatya'daki İnönü Üniversitesi Karaciğer Nakil Enstitüsü hekimleri gerçekleştirdi. Enstitü dörtlü, beşli, altılı karaciğer nakillerini de yapan ilk ve hala tek merkez. Direktör Prof. Dr. Sezai Yılmaz liderliğindeki cerrahi ekipler, son dakika cayma ihtimaline karşı yedi verici ve yedi alıcıyı aynı anda ameliyata aldı. Üç kadın, iki erkek, iki de çocuğa yeni karaciğerleri nakledildi.

Kıt kaynak organı en iyi şekilde değerlendiriyor

Bu başarıya çok sayıda disiplinin bir arada çalışmasıyla ulaşıldı.

Alıcı ve vericiler, Boston College ekonomi profesörleri Tayfun Sönmez ve Utku Ünver'in birlikte geliştirdiği sistemle eşleştirildi. Sönmez'in 2016'da vefat eden eşinin adını verdiği Banu Bedestenci Sönmez Karaciğer Nakil Sistemi'nin amacı, organın hastalara en etkin biçimde ulaştırılması. Yaklaşık 20 ay önce devreye giren sistem, optimizasyon ve iktisadi tasarım prensiplerinden yararlanıyor. Sönmez ve Ünver yıllardır kıt kaynakların en iyi şekilde dağılımı üzerine çalışmalar yapıyor.

Prof. Dr. Sezai Yılmaz ve Prof. Dr. Tayfun Sönmez.

Türkiye'de organ nakillerinin yüzde 80'i canlı vericilerle yapılıyor. Fakat vericilerin ancak yüzde 30-40'ı kendi yakınına verebilecek durumunda. Yakınıyla tıbben uyumsuz bir verici, çoğu zaman diğer bir hastayla uyumlu olabiliyor.

Hasta kendi vericisiyle uyumsuz, diğer bir hastanın vericisiyle uyumlu olduğunda, tıbben uyumlu vericiler arasında organ takası yapılıyor. Yani, alıcı ve vericiler çapraz eşleştiriliyor.

Enstitü açık ara önde

20 Temmuz itibariyle söz konusu sistemle iki altılı, üç beşli, beş dörtlü, oniki üçlü, onyedi ikili nakil yapıldı.

İnönü Üniversitesi Karaciğer Nakil Enstitüsü dışında, yılda 10'dan fazla çapraz karaciğer nakli yapabilen merkez bulunmuyor.

Dünyada 2002-2022 arasında 250'den daha az çapraz karaciğer nakli yapılabildi. Malatya sadece iki senede, dünya genelinde 20 senede yapılan nakil sayının yarısına ulaştı.

Önceki lider, Hindistan'daki Medanta Hastanesi, 2009-2022 arasında, 13 senede 91 çapraz nakil gerçekleştirdi. Bunlardan biri üçlü, geri kalanlarıysa ikili çapraz nakillerdi. Karaciğer çapraz nakillerini ilk başlatan (2002'de) Güney Kore'de ise 16 senede sadece 52 çapraz nakil yapılabildi.

Ana Sayfa › Diken özel